

Tilburg University

Geld

van Damme, E.E.C.

Published in:
Algemeen Dagblad

Publication date:
2002

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2002). Geld. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

GELD

Eigenlijk vind ik al die aandacht voor de Euro en de nostalgie over het verdwijnen van de gulden maar onzin. We hebben de onafhankelijkheid van de gulden immers reeds twee jaar geleden opgegeven. De EG-Verordening 974/98 die door de Europese Raad in 1998 werd aangenomen stelt het heel duidelijk: Sinds 1 januari 1999 is de euro de valuta van de deelnemende landen de gulden niets anders dan een onderverdeling van de euro en bepaalt Duisenberg in Frankfurt hoeveel geld uitgegeven wordt. De gulden was al die tijd niets anders dan een verkapte markt. Dat is nu nog steeds zo, al valt het nu niet meer zo op, met al die briefjes en munten uit verschillende landen die zo op elkaar lijken.

Toch is er een goede reden dat de ECB tot 2002 gewacht heeft om het oude munt- en papiergeld in te nemen. Het is dit jaar namelijk precies 250 jaar geleden dat de Schotse filosoof David Hume zijn "Of money and interest" publiceerde. In dat geschrift legde Hume uit waarom geld belangrijk is, en waarom het niet belangrijk is of het er als guldens of als euro's uitziet: de prijzen zijn eenvoudig 2,20371 keer zo groot als ze uitgedrukt worden in guldens, that's is. Met vooruitziende blik beschreef Hume ook hoeveel geld de centrale bank uit zou moeten geven en formuleerde hij de principes waaraan de bank zich zou moeten houden. We mogen ons gelukkig prijzen dat onze Wim zijn klassieken kent en deze principes ook implementeert.

Dat geld belangrijk is realiseren we ons allemaal. Je merkt het bijvoorbeeld ook zij zoiets eenvoudigs als het spelen van de "kolonisten van Katan". Daar is geen geld en dat maakt het spel lastig. Als ik "hout" bied in ruil voor "steen" merk ik vaak dat de bezitters van "steen" wel "erts" willen, maar geen "hout" en dat diegenen die "hout" willen alleen "wol" hebben, waar ik dan weer niets aan heb. Door de afwezigheid van geld duurt dat spel onnodig lang.

Het is in de echte wereld niet anders. Als geld rolt, smeert het de economie. Hoe kleiner de geldeenheid, hoe beter het rolt en hoe meer de economie floreert. Het is daarom ook zo ernstig dat de banken eerst zo weinig kleine coupures in omloop gebracht hebben. Daar staat dan weer tegenover dat sinds 1 januari ik gewoon mijn

pin-code kan gebruiken als ik wil chippen. Nu kan ik die code onthouden en zal ik zeker chippen. De wijziging heeft al een positief effect op ons bbp gehad. Gisteren wilde ik een broodje kopen, de zaak accepteerde alleen euro's, en ik had alleen oud geld. Dankzij mijn chipknip had ik 's middags geen honger.

Hebt u zich, als u voor die flappentap staat, trouwens wel eens afgevraagd hoeveel geld in Nederland in omloop is? Op de site van ECB is informatie te vinden op basis waarvan een schatting te maken is. In Nederland worden 659 miljoen biljetten en 2,8 miljard munten uitgegeven. In geheel Europa wordt voor ongeveer € 650 miljard aan munten en briefjes geproduceerd, waarvan ongeveer twee-derde wordt uitgegeven en de rest als voorraad in de kluizen wordt bewaard. Voor Nederland kom ik zo op een ruwe schatting van € 19 miljard. Voor elke Nederlander is er zo € 1125 aan briefjes en € 50 aan munten beschikbaar.

De website van de Nederlandse Bank laat zien dat we vermoedelijk met minder toekunnen. Eind 2000 was nog voor € 17,5 miljard euro aan bankbiljetten in omloop, maar de hoeveelheid was een jaar later tot € 12 mrd teruggelopen. Vorig jaar werden vooral veel briefjes van fl. 1000,-- en van fl. 250,-- bij de bank ingeleverd. Men mag vermoeden dat bezitters van zwart geld de euro niet hebben afgewacht.

Natuurlijk is er meer geld dan alleen biljetten en munten. Er is ook giraal geld en spaartegoeden die snel in cash om te zetten zijn. De totale hoeveelheid geld is ongeveer 20 keer zo groot als er cash is. Volgens Hume bestond de taak van de centrale bank erin die geldhoeveelheid harmonisch te laten groeien met de groei van de economie. Teveel geld leidt immers alleen maar tot inflatie.

Ik vermoed dat, bij het zien van deze cijfers, Hume zijn wenkbrauwen zou fronsen. Hij zou niet verbaasd zijn als hij zag dat de inflatie in Nederland ??% bedroeg.

Eric van Damme